

Врз основа на член 36 став 2 од Законот за поштенски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/2010), Комисијата како орган на Агенцијата за пошти на состанокот одржан на ден 31.08.2011 година го донесе следниот:

П Р А В И Л Н И К

ЗА КРИТЕРИУМИТЕ ЗА ПРИСТАП ДО УНИВЕРЗАЛНАТА УСЛУГА, СО УТВРДУВАЊЕ НА ПОДРАЧЈАТА НА ЕДИНИЦИТЕ НА МРЕЖАТА, НА РАСТОЈАНИЕ МЕЃУ ПОШТЕНСКИТЕ ЕДИНИЦИ И БРОЈ НА ПОШТЕНСКИ САНДАЧИЊА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Правилник се дефинираат критериумите за пристап до универзалната услуга, со утврдување на подрачјата на единиците на мрежата, на растојание меѓу поштенските единици и број на поштенски сандачиња, критериуми за работно време на поштенските единици, како и други прашања поврзани со организацијата на поштенската мрежа со цел обезбедување на универзалната услуга на цела територија на Република Македонија.

II. КРИТЕРИУМИ ЗА ПРИСТАП ДО УНИВЕРЗАЛНАТА УСЛУГА

Член 2

Точки за пристап до универзална услуга

Точки за пристап до универзалната услуга, претставуваат сите видови на објекти во кои корисниците можат да предадат поштенски пратки. Точки за пристап до универзалната услуга се организира преку:

- поштенски единици,
- поштенски сандачиња,
- збирни поштенски сандачиња,
- доставно подрачје на поштенска единица.

Член 3

Критериуми за пристап до универзалната услуга

- 1) Давателот на универзална услуга е должен да ги почитува принципите за поставување на точките за пристап до универзалната услуга врз основа на следните критериуми:
 - а) да бидат достапни на населението;
 - б) да ги исполнува условите за квалитет на универзалната услуга и
 - в) да бидат во согласност со критериумите за густина на точките за пристап до универзалната услуга;

- 2) Агенцијата во зависност од локалните, географски, технички, економски и безбедносни услови, може да одобри исклучоци во однос на критериумите за точки за пристап, критериумите за работното време и густината на точките за пристап до универзалната услуга.

III. ОДРЕДУВАЊЕ НА ПОДРАЧЈА НА ЕДИНИЦИТЕ НА МРЕЖАТА

Член 4

Поштенска мрежа

- 1) Под поштенска мрежа се подразбираат, сите поштенски единици, поштенски центри за сортирање, дистрибутивни центри и други објекти, поштенска опрема и средства, меѓусебно поврзани во единствена техничка технолошка целина, која давателот на универзалната услуга ја користи за обезбедување на поштенски услуги на цела територија на Република Македонија.
- 2) Давателот на универзалната услуга е должен поштенската мрежа да ја организира, одржува и развива, во согласност со одредбите на овој Правилник.
- 3) Давателот на универзалната услуга е должен да овозможи пристап до поштенската мрежа за други даватели на поштенски услуги, во согласност со одредбите од Законот за поштенски услуги.
- 4) Давателот на универзална услуга е должен еднаш годишно да достави до Агенцијата за пошти, а најдоцна до 31.12. во тековната година, извештај за тековните капацитети и густината на поштенската мрежа и годишна програма за одржување на поштенската мрежа за наредната година. Годишната програма мора да ги содржи сите предвидени измени кои се однесуваат на обезбедување на универзалната услуга, како и образложение и причини за предвидените промени.

Член 5

Поштенски единици

- 1) Поштенски единици претставуваат точки за пристап, во кои давателот на универзална услуга обезбедува поштенските услуги. Поштенските единици треба да имаат име, поштенски број, име на населено место и поштенски жиг.
- 2) Организациски форми на поштенските единици кои обезбедуваат поштенски услуги се:
 - Поштенски единици и нивните посебни организациски делови кои обезбедуваат поштенски услуги за корисниците;
 - Поштенски единици за преработка, отпрема, превоз и достава на поштенски пратки.
- 3) Името на поштенската единица, заедно со поштенскиот број, треба да бидат означени на посебна табла и истакната на влезната страна на поштенската единица.
- 4) Поштенските единици кои обезбедуваат поштенски услуги за корисниците се:
 - пошта;
 - шалтерска пошта;
 - сезонска пошта;
 - договорна пошта.
- 5) Пошта претставува поштенска единица во која се обезбедуваат сите видови на поштенски услуги предвидени со Законот за поштенски услуги и Правилникот за општите услови за обезбедување на универзалната услуга и се врши доставување на поштенски пратки на одредено доставно подрачје.

- 6) Шалтерска пошта претставува поштенска единица која обезбедува прием на сите видови поштенски пратки предвидени со Законот за поштенски услуги и Правилникот за општите услови за обезбедување на универзалната услуга.
- 7) Сезонска пошта претставува поштенска единица во која се обезбедуваат поштенски услуги сезонски во одреден период од годината. Сезонската поштенска единица може да има и одредено доставно подрачје на кое врши доставување на поштенски пратки.
- 8) Договорната пошта претставува поштенска единица во која се обезбедуваат сите видови на поштенски услуги предвидени со Законот за поштенски услуги и Правилникот за општите услови за обезбедување на универзалната услуга, формирана врз основа на договор со правни и физички лица. Договорната пошта може да има свое определено доставно подрачје на кое врши доставување на поштенски пратки.
- 9) Давателот на универзалната услуга треба во секоја поштенска единица да објави список на имиња на поштенски единици со поштенски броеви.

Член 6 **Поштенски сандачиња**

- 1) Поштенски сандачиња претставуваат точки за пристап до универзалната услуга, во кои се обезбедува прием на поштенски пратки во текот на 24 часа без присуство на поштенски работници.
- 2) Давателот на универзалната услуга е должен да постави поштенски сандачиња на јавни места, улици и објекти со цел на корисниците да им се обезбеди пристап до универзалната услуга.
- 3) Поштенските сандачиња мора да бидат направени и поставени на начин што ќе овозможи безбедност и сигурност на поштенските пратки.
- 4) Давателот на универзалната услуга е должен најмалку еднаш дневно да ги празни поштенските сандачиња, согласно назначеното време и денови на празнење на самото сандаче.
- 5) Давателите на универзалната услуга, поштенско сандаче треба да го означат со:
 - број на поштенското сандаче;
 - денови и време на празнење на поштенското сандаче;
 - име на поштенската единица која врши празнење на поштенското сандаче.

Член 7 **Исклучоци за празнење на поштенски сандачиња**

- 1) Поради непристапност на теренот до корисникот, или недоволна патна инфраструктура, односно ретко населени места, давателот на универзалната услуга, може да ги празни поштенските сандачиња, најмалку 2 пати во текот на работните денови во неделата.
- 2) Давателот на универзалната услуга должен е до Агенцијата да достави барање за исклучоци за празнење на поштенските сандачиња од ставот 1 од овој член. Агенцијата за пошти дава согласност на поднесеното барање за исклучоците поврзани со празнење на поштенските сандачиња.

Член 8 **Збирно поштенско сандаче**

- 1) Збирно поштенско сандаче претставува, точка за пристап до универзалната услуга преку кое се врши прием и достава на поштенски пратки.

- 2) Давателот на универзална услуга ги поставува збирните поштенски сандачиња со согласност на корисниците на поштенски услуги и со согласност на Агенцијата за пошти.

Член 9

Доставно подрачје на поштенска единица

- 1) Доставно подрачје на поштенска единица претставува организациски дел на поштенската единица, организиран за доставување на поштенски пратки. Пошторазнесувачот на доставното подрачје на поштенската единица, врши достава и прием на поштенски пратки, во согласност со начинот и условите за прием на поштенски пратки, дефиниран во Правилникот за општите услови за обезбедување на универзалната услуга.
- 2) Пошторазнесувачот на доставното подрачје врши прием на поштенски пратки за кореспонденција.
- 3) Организацијата на доставата во поштенските единици се врши преку поделба на доставното подрачје на поштенската единица на доставни реони на пошторазнесувачот. Големината на доставниот реон зависи од количината и видот на поштенски пратки кои треба да се достават, конфигурацијата на теренот, како и од времето кое е потребно, пратките да се достават на приемачот.
- 4) Доставното подрачје на одредена поштенска единица, може да се подели на блиско и широко доставно подрачје.
- 5) Блиско доставно подрачје на поштенската единица опфаќа едно или повеќе населени места. На блиското доставно подрачје, доставување на поштенски пратки се врши најмалку еднаш дневно, 5 работни денови во текот на неделата.
- 6) Широко доставно подрачје на поштенската единица, претставува подрачје надвор од блиското доставно подрачје, а во рамките на доставното подрачје на поштенската единица.

Член 10

Исклучоци за поделба на доставни подрачја на поштенските единици

- 1) Поради непристапност на теренот до корисникот, или недоволна патна инфраструктура, односно ретко населени места, давателот на универзалната услуга, должен е доставување на поштенски пратки на широко доставно подрачје од членот 9 став 6 од овој Правилник, да врши најмалку два пати во работните денови во текот на неделата.
- 2) Давателот на универзалната услуга е должен до Агенцијата да достави барање со детална анализа на исклучокот кој се однесува на поделба на доставното подрачје на поштенската единица наведен во ставот 1 од овој член. Агенцијата за пошти дава согласност на поднесеното барање за исклучоците поврзани со поделба на доставните подрачја на поштенските единици.

Член 11

Посебни организациски делови на поштенските единици

- 1) Посебни организациски делови на поштенската единица која обезбедува поштенски услуги за корисниците се:
 - истурен шалтер;
 - поштенски преградок;
 - писмоносна станица на пошторазнесувачот;
 - подвижна пошта.
- 2) Истурен шалтер претставува посебен организациски дел на поштенската единица во кој се обезбедува прием и достава на поштенски пратки. Истурениот шалтер треба да има: име, поштенски жиг на поштата на која организациски и припаѓа. Истурениот шалтер може да се

организира во стоковни куќи, сајмишта, трговски центри, болници, универзитети и во објекти на други физички и правни лица.

- 3) Поштенски преградок претставува посебен организационен дел на поштенските единици во кој се обезбедува испорака на поштенски пратки. Поштенските преградоци се поставуваат во просториите на поштенската единица или во објекти од јавен интерес. Поштенскиот преградок се доделува на барање на корисникот, кој добива повеќе од 5 поштенски пратки дневно, и се користи врз основа на договор. Преку поштенски преградок, може да се испорачуваат поштенски пратки за кореспонденција, книги, каталози, весници и периодични списанија.
- 4) Писмоносна станица на пошторазнесувачот претставува посебен организациски дел на поштенската единица каде пошторазнесувачот во одредено време извршува одредени поштенски услуги.
- 5) Подвижната пошта, претставува посебен организациски дел на поштенската единица организирана во соодветно превозно средство во кои се извршуваат одредени поштенски услуги. Преку подвижната пошта се обезбедуваат поштенски услуги на одредено географско подрачје, спрема утврден ред за превоз. Давателот на универзалната услуга треба да ги информира корисниците на поштенската услуга за времето и местото на предавање на поштенските пратки во подвижни пошти.

Член 12

Поштенски единици за преработка, отпрема, превоз и достава на поштенски пратки

- 1) Поштенските единици за преработка, отпрема, превоз и достава на поштенски пратки во внатрешен и меѓународен поштенски сообраќај се:
 - поштенски центар за сортирање;
 - дистрибутивен центар;
 - изменична пошта;
 - пошта за царинење.
- 2) Поштенски центар за сортирање претставува поштенска единица во кој се врши преземање, превоз, преработка и отпрема на поштенски пратки до дистрибутивните центри, или до поштенските единици за достава. Давателот на универзалната услуга е должен поштенскиот центар за сортирање да го организира на начин на кој ќе обезбеди функционирање на поштенскиот сообраќај и обезбедување на поштенските услуги, во согласност со одредбите од Законот за поштенски услуги и актите на Светскиот поштенски сојуз, Правилникот за општите услови за обезбедување на универзалната услуга и овој правилник.
- 3) Дистрибутивен центар претставува поштенска единица во која се врши сортирање и дистрибуција на поштенски пратки до поштенски единици за достава, како и до доставните реони на доставното подрачје на поштенската единица.
- 4) Изменична пошта претставува поштенска единица во кој се вршат работи поврзани со пристигање, преземање, преработка и отпрема на поштенски пратки, за и од меѓународниот поштенски сообраќај.
- 5) Пошта за царинење претставува поштенска единица во кои се обезбедува поднесувањето на царинскиот преглед на поштенските пратки од и за меѓународниот поштенски сообраќај. Работењето на Поштата за царинење се организира во соработка со Царинската управа на Република Македонија.

Член 13

Посебни организациони делови на поштенски единици за преработка, отпрема, превоз и достава на поштенски пратки

- 1) Посебни организациони делови на поштенски единици за преработка, отпрема, превоз и достава на поштенски пратки се:
 - авио пошта,
 - центар за контрола и заштита на поштенски пратки.
- 2) Авио пошта претставува посебен организациски дел на поштенските единици за преработка, отпрема, превоз и достава на поштенски пратки, во кој се врши прием, отпрема и насочување на поштенски пратки по авионски летови, лоцирана на аеродром.
- 3) Центарот за контрола и заштита на поштенски пратки претставува посебен организациски дел на поштенските единици за преработка, отпрема, превоз и достава на поштенски пратки, во кој се врши контрола и заштита на поштенски пратки од безбедносен аспект.

Член 14

Критериуми за густина на точки за пристап до универзална услуга

- 1) Давателот на универзалната услуга е должен да постави точки за пристап, така што со покриеноста на подрачјето да ги задоволи потребите на корисниците и одредбите за квалитет за обезбедување на поштенските услуги и одредбите на овој Правилник.
- 2) Давателот на универзалната услуга треба да ги постави поштенски единици, спрема следните просечни критериуми:
 - една поштенска единица да обезбедува универзална услуга во просек на 70 км²,
 - една поштенска единица просечно да обезбедува поштенски услуги за најмногу 7.000 жители и
 - најмал број на жители на една поштенска единица не може да биде помал од 1.500 а истовремено растојанието на населените места до најблиската поштенска единица не може да биде поголемо од 30 км.
- 3) Просечниот број жители и км² од точките 1 и 2 од ставот 2 на овој член се однесуваат на цела територија на Република Македонија.
- 4) Давателот на универзалната услуга е должен да ги применува следните критериуми за густина на поштенските единици:
 - Во населени места до 25.000 жители, најголемата оддалеченост од местото на живеење на жителите до 3,5 км.
 - Во населени места од 25.001 до 80.000 жители, најголемата оддалеченост од местото на живеење на жителите до 3 км.
 - Во населени места со повеќе од 80.001 жители, најголемата оддалеченост од местото на живеење на жителите до 2 км.
- 5) Давателот на универзална услуга е должен да постави најмалку едно поштенско сандаче во согласност со следните критериуми:
 - во населените места каде број на жители е од 500 до 2000 жители, задолжително се поставува најмалку по 1 поштенско сандаче.
 - во населените места каде број на жители е од 2001 до 5000 жители, задолжително се поставуваат најмалку 2 поштенски сандачиња.
 - на секои 1500 жители во населено место кое има од 5001 до 25.000 жители,
 - на секои 2000 жители во населено место кое има од 25.001 до 80.000 жители,
 - на секои 2500 жители во населено место кое има повеќе од 80.001 жители.
- 6) Давателот на универзалната услуга треба да ги организира точките за пристап на начин кој ќе

овозвозможи оддалеченоста до најблиската точка за пристап за сите корисници, да изнесува:

- најмногу 2 км. од јавниот пат;
 - 10 минути со превозно средство на јавен превоз во населени места.
- 7) Давателот на универзалната услуга може на барање на правно лице или од единиците локална самоуправа, да отвори поштенска единица, под услов подносителот на барањето да ги сноси трошоците за изградба, опремување на поштенската единица и да го обезбеди потребниот работен простор.
- 8) Барањето поднесено од правното лице или единиците на локалната самоуправа треба да содржи елаборат врз основа на кој ќе се утврди дека поштенската единица нема да работи со загуба или доколку работи со загуба истата да ја покрие подносителот на барањето.

Член 15

Опрема и средства на поштенска мрежа

Под опрема и средства на поштенската мрежа се подразбираат опрема и средствата за работа, односно типизирана опрема од електронски и механички уреди, поштенски автомати, како и типизирани транспортни превозни средства и друга опрема и средства со кои се обезбедува функционирање на поштенскиот сообраќај и обезбедување на поштенските услуги.

Член 16

Затворање или измена на поштенски единици

- 1) Поштенските единици можат да се затвараат или изменат под услов, корисниците на поштенски услуги и понатаму да добиваат соодветни квалитетни поштенски услуги.
- 2) За затворање на поштенска единица подолго од шест месеци давателот на универзална услуга треба да добие претходна согласност од Агенцијата, врз основа на претходно доставено барање со образложение до Агенцијата.
- 3) Со барањето од ставот 2 на овој член, давателот на универзалната услуга е должен да ја достави постојната состојба, која ги содржи разумните потреби на корисниците на поштенски услуги со образложение за потребите за затворање на поштенската единица, како и начинот на кој ќе се обезбедува универзалната услуга по затворање на поштенската единица .
- 4) За секоја измена на поштенската мрежа, давателот на универзалната услуга е должен најмалку еден месец претходно да ја извести Агенцијата.

Под измени на поштенската мрежа, се подразбира:

- преселување од една во друга локација во исто населено место,
 - трансформирање на поштенската единица во договорна пошта,
 - промена на работното време на поштенската единица,
 - трансформација на видот на поштенската единица.
- 5) Давателот на универзалната услуга, може привремено да ја затвори поштенската единица на одредено подрачје, во период помалку од 6 месеци, заради градење на друга или за реновирање на објектот. За време на привременото затворање на поштенската единица, давателот на универзална услуга е должен да обезбеди, минимални услови за обезбедување на поштенски услуги преку точките за пристап до универзалната услуга, наведени во член 3 став 1 од овој Правилник, или пренесување на работата во друга најблиска поштенска единица. Давателот на универзалната услуга е должен најмалку еден месец пред привремено затворањето на поштенската единица да ја извести Агенцијата за пошти и да наведе каде и како ќе ја обезбедува поштенската услуга во периодот на привременото затворање на поштенската единица.
- 6) Давателот на универзална услуга, мора однапред да ги информира корисниците на поштенски

услуги, најмалку 15 дена пред да настапи затварањето, измената или привременото затворање на поштенската единица.

Член 17

Поставување на поштенски објекти

Поштенските објекти во кои се обезбедуваат поштенските услуги се градат и поставуваат на места кои ќе овозможат ефикасен и безбеден пристап на корисниците на поштенски услуги.

IV. РАБОТНО ВРЕМЕ НА ПОШТЕНСКИ ЕДИНИЦИ

Член 18

Работно време на поштенски единици

- 1) Давателот на универзалната услуга е должен да ја обезбедува универзалната услуга со најмалку еден прием и едно доставување во текот на еден работен ден и не помалку од 5 работни дена во неделата. Работното време на поштенските единици кои работат со корисници на поштенски услуги, треба да изнесува најмалку 7 часа, секој работен ден во неделата.
- 2) Давателот на универзалната услуга, работното време во зависност од организациската форма на поштенската единица и локацијата на поштенските единици, може да го организира преку:
 - непрекинато работно време во период од 24 часа;
 - целодневно работно време во период од 12 часови;
 - еднократно работно време од најмалку 7 часови.
- 3) Давателот на универзална услуга може да го менува работното време на поштенските единици врз основа на анализа на состојбата, за што претходно треба да ја извести Агенцијата и притоа да ја образложи потребата за измената.
- 4) Давателот на универзалната услуга е должен работното време да го истакне на влезот на поштенската единица.
- 5) Давателот на универзалната услуга е должен најмалку 15 дена пред да настане измената на работното време на поштенската единица, да ги извести корисниците за поштенски услуги преку писмено известување поставено на влезот во поштенската единица.

Член 19

Критериуми за работно време на поштенски единици

- 1) Непрекинато работно време се организира во поштенски единици лоцирани на гранични премини, седум дена во неделата.
- 2) Целодневно работно време се организира во поштенски единици лоцирани во населени места со повеќе од 50.000 жители, за секој работен ден во неделата.
- 3) Еднократно работно време се организира во поштенски единици во населени места со помалку од 50.000 жители, за секој работен ден во неделата.
- 4) Поштенските преградоци за корисниците се отворени во рамките на работното време на поштенската единица.

Исклучоци од критериуми за работно време на поштенски единици

Член 21

- 1) Поради непристапност на теренот до корисникот, или недоволна патна инфраструктура, односно ретко населени места, давателот на универзалната услуга, може да го организира работното време на поштенската единица како комбинирано работно време од кое 3 часа поштенската единица ќе обезбедува прием на поштенски пратки, а останатите 4 часови ќе се врши доставување на поштенски пратки.
- 2) Давателот на универзалната услуга должен е да ја извести Агенцијата за поштенските единици кои работат со комбинирано работно време како и да ги достави работните времиња за прием и доставување на поштенски пратки. Агенцијата за пошти дава согласност за исклучоците поврзани со критериумите за работното време на поштенските единици.

База на адресни податоци

Член 21

- 1) Давателот на универзална услуга е одговорен за управување со базата на адресните податоци во доставата.
- 2) Под адресни податоци се подразбираат: податоци за адреси по доставни реони, броеви на доставни реони, поштенски броеви и имиња на поштенските единици кои вршат достава на поштенски пратки и други податоци поврзани со доставата. Давателот на универзалната услуга е должен да врши периодично ажурирање на базата на адресни податоци поврзани со доставување на поштенски пратки.
- 3) Пристапот до базата на адресните податоци се врши врз основа на барање, поднесено од корисниците или од давателите на поштенски услуги, до давателот на универзалната услуга. Давателот на универзалната услуга обезбедува пристап до базата на адресни податоци под еднакви услови за сите, врз основа на договор.

V. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 22

Со влегувањето во сила на овој правилник, престануваат да важат: Правилник за утврдување на подрачјата на единиците на мрежата на основниот поштенски оператор за вршење на универзална поштенска услуга ("Службен весник на Република Македонија" бр. 18/2005), Правилник за утврдување на критериумите за пристапот до универзалната поштенска услуга ("Службен весник на Република Македонија" бр. 131/2008), Правилник за утврдување на подрачјата на единиците на поштенска мрежа на давателот на универзалната поштенска услуга ("Службен весник на Република Македонија" бр. 131/2008).

Член 23

Овој Правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 09-147/5
31.08.2011, Скопје

Агенција за пошти
Комисија
Љупчо Мешков, претседател, с.р.